

TAHKİMİ yeterince biliyor muyuz?

TOBB Tahkimi, yaklaşık 20 yıllık geçmişinde edindiği deneyimle birlikte, listesinde yer alan hakemlerin kaliteleri ile performans düzeyleri, Tahkim Divanı Başkan ve üyelerinin saygınlıkları, gösterdikleri **üstün gayret ve hassasiyetleri** sayesinde, yerinde kararlar vermiş ve kayda değer bir yer edinmiştir. Bu sayede kazandığı güvenilirlik, saygınlık ve tercih edilme özellikleriyle, ICC Tahkimi'ne eş düzey bir kapasiteye de ulaşmıştır.

Tahkim, bir hukuki uyuşmazlığın, devlet yargısına başvurmadan, genellikle uyuşmazlığın taraflarınca belirlenen ve hakem olarak adlandırılan bağımsız özel kişiler eliyle nihai olarak karara bağlandığı ve verilen kararın bağlayıcı olduğu, adli yargıya alternatif bir yargı yoludur.

Dünyada, kurumsal ve özel (ad hoc) olmak üzere iki tür tahkim uygulanmaktadır. Kurumsal tahkimde uyuşmazlık, tarafların ilgili kurumun tahkim kural ve usulleri, özel (ad hoc) tahkimde ise tarafların kararlaştırdığı herhangi bir ülkenin uyguladığı tahkim kuralları çerçevesinde çözümlenmektedir.

Genel olarak ekonomik yönden gelişmiş ülkelerde ticari uyuşmazlıkların çözüm yolu olarak tahkimin tercih edilmesinin nedeni; tahkimin, mahkeme yargılamasına göre kesin gizlilik içerisinde, tercih edilen tahkim kuralları çerçevesinde, o uyuşmazlık için atanmış konusunun uzmanı/uzmanları tarafından ve daha hızlı şekilde sonuçlandırılmasıdır.

Örneğin bir uyuşmazlığın karara bağlanma süreci ülkemizde uluslararası uyuşmazlıklarda en fazla bir yıl, ulusal uyuşmazlıklarda ise altı aydır. Bu sürelerin aşılması tahkimi geçersiz kil-

diği için, hakemler süre şartlarına uymak zorundadır. Bunun yanı sıra, verilen hakem kararlarının bu konudaki uluslararası anlaşmalara taraf olan ülkelerde mahkeme kararları gibi geçerli ve uygulanabilir olması da bir diğer avantajdır. Örneğin Türkiye, New York Sözleşmesi hükümlerini kabul eden 145 ülkeden biridir ve hakem kararlarımız diğer 144 ülkede uygulanabilmektedir.

TÜRKİYE'DE TAHKİMİN GELİŞİM SÜRECİ

Ticaretin başladığı dönemlerden beri tarafların başvurdukları bir yöntem olan tahkim, uluslararası boyutuyla, piyasa ekonomisine geçişten sonra dünya ekonomisi ile daha fazla bütünleşen ülkemiz mevzuatında da yerini almıştır.

2001 yılında Milletlerarası Tahkim Kanunu kabul edilmiştir. Böylelikle, gerek tahkim alanında yaşanan gelişmeler ve yeniliklere adaptasyonu gerçekleştir-memiz ve gerekse Doğu ve Batı arasında köprü niteliğindeki coğrafi konumumuz nedeniyle ülkemiz bir "Uluslararası Tahkim Merkezi" oluşturabilecek düzeye gelmiştir.

2000'li yıllardan itibaren yabancı firmaların Türkiye'deki yatırımlarının artması ve özel sektörümüz iş hacminin büyümesi sonucu tahkim ticari hayatımızda önemli bir uygulama alanı bulmuştur. TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu'nun ICC Milletlerarası Tahkim Semineri'ndeki "ICC Tahkim Divanı'nın son istatistiklerine baktığımızda, Divan'a başvuran taraflar açısından

“TOBB Tahkim Divanı, önüne gelen **uyuşmazlığı doğrudan doğruya kendisi çözmekte**, sadece tahkim yargılamasının, TOBB Tahkim Kuralları uyarınca, usulünce cereyan etmesini ve sonuçlanmasını sağlamaktadır.”

Türkiye'nin, dünyanın önde gelen sanayileşmiş ülkeleriyle birlikte ön sıralarda yer aldığını görmekteyiz” ifadesi de bu gelişmeyi yansıtmaktadır.

TOBB TAHKİM DİVANİ OLUŞUMU VE YENİLENEN TAHKİM KURALLARI

Türkiye’de şirketler kesiminin çatı kuruluşu konumundaki TOBB, 90’lı yıllarda ulusal ve uluslararası tahkimin öneminin bilincinde olarak, bünyesinde bu tür uyuşmazlıklarda görev ve sorumluluk üstlenen “Tahkim Divanı”nı oluşturmuş ve TOBB Tahkim’inin tabi olduğu kuralları belirlemiştir. Bugüne kadar TOBB Tahkim Divanı’nda birçok tahkim davası sonuçlandırılmış olup, halen devam eden çeşitli davalar da mevcuttur.

TOBB Tahkimi, yaklaşık 20 yıllık geçmişinde edindiği deneyimle birlikte, listesinde yer alan hakemlerin kaliteleri ile performans düzeyleri, Tahkim Divanı Başkan ve üyelerinin saygınlıkları, gösterdikleri üstün gayret ve hassasiyetleri sayesinde, yerinde kararlar vermiş ve kayda değer bir yer edinmiştir. Bu sayede kazandığı güvenilirlik, saygınlık ve tercih edilme özellikleriyle, ICC Tahkimi’ne eş düzey bir kapasiteye de ulaşmıştır.

TOBB, tahkim konusunda dünyada yaşanan gelişmelere uyum amacıyla, “Şartname” adıyla oluşturulmuş önceki “TOBB Tahkim Kuralları”nı yeniden dü-

zenleyerek, “Tüzük” adı altında yenilemiştir. Bu değişiklikle kurallarımız, birçok uluslararası tahkim kurumunun kuralları ile de uyumlu hale getirilmiştir.

TOBB Tahkim Divanı, önüne gelen uyuşmazlığı doğrudan doğruya kendisi çözmekte, sadece tahkim yargılamasının, TOBB Tahkim Kuralları uyarınca, usulünce cereyan etmesini ve sonuçlanmasını sağlamaktadır.

TOBB Tahkim Tüzüğü de dahil olmak üzere dünyadaki tahkime ilişkin tüm düzenlemelerde şart kılındığı üzere, bir tahkim sürecinin başlaması için taraflar arasındaki ticari ilişkiyi düzenleyen sözleşmeye eklenecek bir “tahkim şartı” veya taraflar arasında yazılı bir tahkim sözleşmesinin bulunması gerekmektedir. Buna ek olarak yürürlükteki Milletlerarası Tahkim Kanunu’nun ve TOBB Tahkim Tüzüğü’nün hükümlerine göre, karşılıklı faks, elektronik ortam, telgraf gibi yöntemler kullanılarak yapılan anlaşmalar da geçerlidir.

Hakem Mahkemesi tarafından tahkim yargılamasında usul ve esasa ilişkin uygulanacak kurallar, TOBB Tahkim Tüzüğü’nde açık ve belirleyici biçimde düzenlenmiştir.

Gelişmiş ekonomilere sahip ülkelerde, iş hayatındaki uyuşmazlıkların yargı yolu yerine tahkim yolu ile çözümü giderek daha fazla tercih edilmektedir. Zira bu tür uyuşmazlıkların çözümünün sadece yargı yoluyla sağlanması yeterince rasyonel ve tarafları tatmin edici olmamaktadır. Esasen, yargılama süreçlerinin uzunluğunun büyük bir yakınma konusu olduğu ülkemiz şartları da düşünüldüğünde, tahkimin önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

Kurumsal tahkimin ülkemizdeki en üst ve en deneyimli uygulayıcısı olan TOBB, bu hizmeti yaygınlaştırarak iş âleminde sunmayı amaçlamaktadır. Yenilenen tahkim kuralları, bu kararlılığın somut bir göstergesidir.

TOBB Hukuk Müşavirliği, TOBB Tahkimi uygulamalarında sekreteryaya görevini yürütmektedir. TOBB Tahkimi, TOBB Tahkim Tüzüğü ve diğer düzenlemelere ilişkin bilgilere Hukuk Müşavirliğimiz kanalıyla veya TOBB web sayfasındaki (www.tobb.org.tr) “TOBB Tahkimi” bölümünden ulaşabilirsiniz.

HİSARCIKLIOĞLU:

“OSTİM’de yaşadığımız facia, hepimizi derinden üzdü”

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu, Ankara’nın en önemli sanayi merkezlerinden OSTİM’de, 3 Şubat 2011 tarihinde iki ayrı patlamada, 20 kişinin hayatını kaybettiğini öğrenmekten büyük üzüntü duyduğunu söyledi. Hisarcıklioğlu yaptığı açıklamada, hayatını kaybeden işçilere Allah’tan rahmet, ailelerine sabır ve başsağlığı, yaralılara acil şifalar dilediğini belirtti.

TOBB Başkanı Hisarcıklioğlu, Türk Milletini yasa boğan bu tür kazaların bir daha yaşanmamasının en büyük ortak dilekleri olduğunu da sözlerine ekledi.

